

**SUOMEN
PARALYMPIAKOMITEA**

Sidosryhmäkysely 2024 -raportti

"Tällä sektorilla on paljon toimijoita. Pitäisi luoda tarkemmat vastuut ja tehtäväkuvat, mitkä järjestöt tekevät mitäkin."

Hanna Hammar & Aija Saari 2025

Sisällys

Johdanto.....	3
Kilpaurheilu ja huippu-urheilu.....	5
Teema 1a. Parakilpaurheilu ja parahuippu-urheilu	5
Teema 1b. Paralympialajien huippuvaihe ja paralympialaiset: Paralympiakomitean tukitehtävät ...	7
Liikkumisen edistäminen.....	9
Yhdenvertaisuuden edistäminen	11
Strategian arviointi.....	12
Yhteenveto	16
Liitteet	18
Liite 1. Teema 1a – Kilpaurheilu ja huippu-urheilu	18
Liite 2. Teema 1b – Paralympialajien huippuvaihe ja paralympiajoukkue	19
Liite 3. Teema 2 – Toimintarajoitteisten henkilöiden liikkumisen edistäminen, mikä on tärkeää?	20
Liite 4. Teema 3 Yhdenvertaisuus	21

Johdanto

Suomen Paralympiakomitea toimii sekä palvelujärjestönä että lajiliittona. Toimintaa ohjaavat vuonna 2021 laaditut strategia ja tavoiteasiakirja. Yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa laadittu tavoiteasiakirja määrittelee ja tekee näkyväksi sellaiset toiminnan painopisteet, joita Paralympiakomitea edistää yhteistyössä ministeriön kanssa.

Syksyllä 2024 Paralympiakomitea toteutti tavoiteasiakirjaa ja strategiaa koskevan sidosryhmäkyselyn. Sen avulla koottiin palautetta nykyisestä strategiasta ja tavoiteasiakirjasta Paralympiakomitean keskeisiltä sidosryhmiltä.

Sidosryhmäkyselyn tarkoitus oli selvittää, mitkä koetaan olevan Paralympiakomitean keskeisimmät tehtävät. Vastaajilta kysyttiin, miten tärkeitä ovat heidän mielestään seuraavat Suomen Paralympiakomitean tehtävät nimetyllä teema-alueella.

Kysely koostui viidestä osasta. Ensimmäiset kolme osaa käsittelivät nykyisen tavoiteasiakirjan sisältöjä. Parakilpaurheilu jaettiin kahteen alateemaan. Toinen osa käsitteli liikuntaa sekä liikkumista ja kolmas yhdenvertaisuutta. Neljännessä osassa käsiteltiin Paralympiakomitean strategiaa. Viidennessä ja viimeisessä osassa vastaajia taustoitettiin kysymällä, millaisessa roolissa he kokevat olevansa paraurheilun kentällä.

Vastaajat arvioivat kysymyksien tärkeyttä asteikolla 1–10. Arvo 1 oli vähiten tärkeää ja 10 erittäin tärkeää. Teemaosion päätteeksi oli mahdollisuus antaa avoin vastaus teemaa käsitteleviin aiheisiin.

Kyselyn tuloksia käytetään organisaation toiminnan suunnittelussa. Vastausaika kyselylle oli 4.10.–11.2024. Kysely oli avoinna Paralympiakomitean verkkosivustolla, ja sitä jaettiin myös sidosryhmäverkostojen sähköpostilistoille sekä jäsenkirjeissä.

Kyselyn vastauksissa painottuvat selvästi liikunnan ja urheilun sidosryhmätoimijat, sillä suurin osa vastaajista oli liikunta- tai urheilujärjestötoimijoita, toimintarajoitteisia liikunnan harrastajia ja paraurheilijoita.

Vastaajan tausta	n	prosentti
Liikkuja tai harrastaja, jolla on jokin vamma tai toimintarajoite	10	11 %
Paraurheilija	7	8 %
Liikkujan tai paraurheilijan läheinen henkilö	2	2 %
Paravalmentaja tai soveltavan liikunnan ohjaaja	7	8 %
Vammais- tai kansanterveysyhdistyksen toimija	11	12 %
Sote-alan ammattilainen	4	4 %
Opettaja tai kouluttaja	6	7 %
Julkishallinnon toimija	3	3 %
Yrittäjä	2	2 %
Liikunta- tai urheilujärjestötoimija	35	38 %
Muu, mikä?	2	2 %

Kyselyn päätteeksi vastaajien oli mahdollista ilmoittautua osaksi ryhmähaastattelua, jossa keskitytään toimintarajoitteisten henkilöiden liikunnan ja liikkumisen teemoihin.

Ryhmähaastattelut ovat osa Laurean AMK -opiskelijan opinnäytetyötä, jossa kootaan tietoa Paralympiakomitean soveltavan liikunnan ja asiantuntijatoiminnan kehittämiseksi.

Tähän raporttiin on koottu keskeisiä havaintoja kyselystä. Raportin tarkoituksena on avata, millaiseksi kyselyyn vastanneet eri sidosryhmien edustajat kokevat Paralympiakomitean tulevaisuuden roolin.

Raportissa tuodaan esille vastaajien näkemykset toiminnan nykytilasta, ja millaisia toimia tulisi tulevaisuudessa edistää. Raportin ovat laatineet Paralympiakomitean liikuntatiimin hankehallinnon harjoittelija Hanna Hammar sekä tutkimus- ja kehityspäällikkö Aija Saari.

Kilpaurheilu ja huippu-urheilu

Sidosryhmäkyselyn ensimmäinen osuus käsitteli kilpaurheilua ja huippu-urheilua.

Paralympiakomitea on allekirjoittanut opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa asiakirjan, jossa se on luvannut toimia kansallisena paralympiaurheilun, Special Olympics -toiminnan ja elinsiirtourheilun kattojärjestönä.

Tämän lisäksi Paralympiakomitea toimii lajiliittona niille paraurheilulajeille, joille ei ole olemassa muuta lajiliittoa, kuten maalipallo, boccia, pyörätuolirugby ja sokkopöytäpingis.

Kyselyn teema 1a koostui 13 väittämäkysymyksestä (Liite 1), jonka jälkeen oli mahdollisuus antaa avoin palaute teemasta. Kilpaurheilua ja huippu-urheilua koskevien kysymyksien keskiarvo vaihteli välillä 7,5–8,6.

Teeman 1b kysymykset käsittelivät huippuvaihetta ja paralympiajoukkuetta. Osio koostui viidestä väittämäkysymyksestä (Liite 2) ja avoimesta vastauksesta. Väittämävastausten vaihteluväli osiossa 1b oli 8,8–8,4 asteikolla 1–10.

Teema 1a. Parakilpaurheilu ja parahuippu-urheilu

Parakilpaurheilun ja parahuippu-urheilun avoimissa vastauksissa korostuivat lajiliitointegraatio ja uusien urheilijoiden rekrytoinnin teemat.

Lajiliitointegraatio

” Tärkeää, että kaikilla lajeilla on mahdollisuus kokea yhteisöllisyyttä kuulumalla lajiliittoon ja pääsemällä sitä kautta toimintaan mukaan laajemmin kuin vain omassa seurassa.”

Paralympiakomitean toivotaan ohjaavan paraurheilun integroitumista lajiliittoihin aikaisempaa paremmin. Avoimista vastauksista käy ilmi, että Paralympiakomitean toivotaan toimivan edunvalvojana, jotta paraurheilu tulee edustetuksi lajiliittoissa eikä toiminta profiloitu yhden ihmisen harteille.

Lajien on toimittava itsenäisesti integraation prosesseissaan, jotta kiinnittyminen lajiliittoihin tapahtuu lajin edellytysten mukaisesti. Vastauksissa painottuu erityisesti Paralympiakomitean rooli palvelu- ja edunvalvontajärjestönä.

"Kokisin että Paralympiakomitean päällimmäinen tehtävä olisi hallinnollinen ja ohjaava. Lajiliitot ja seurat voisivat ottaa enemmän vastuuta toteuttamisesta, jota Paralympiakomitea tukee."

Urheilijoiden rekrytointi

*"Meillä on potentiaalisia tulevia huippu-urheilijoita vaikka kuinka paljon. Ne tulee vaan löytää.
- haravointi välittömästi käyntiin."*

Uusien urheilijoiden rekrytointi on keskeinen osa paraurheilun jatkumon turvaamista.

Uusien harrastajien ja sitä myötä kilpaurheilijoiden löytymiseen on erityisesti huoli joukkuelajeissa, mutta yhtä lailla uusia yksilölajien harraste- ja kilpaurheilijoita kaivataan.

Sidosryhmäkyselyssä vastaajat toivovat Paralympiakomitean siirtävän suurempaa roolia ja vastuuta rekrytoinnista lajiliitoille ja heidän opastuksellaan seuratoimijoille. Tämä tarkoittaisi myös urheilijoiden rekrytointiin liittyvän tietoisuuden ja osaamisen edistämistä lajiliitoissa ja rekrytoinnin tärkeyden painottamista.

Paralympiakomitean rooli olisi toimia asiantuntijana ja tukea lajiliittoja rekrytoinnin toteuttamisessa.

"Paralympiakomiteakaan ei ehdi kaikkea tekemään, joten uusien paraurheilijoiden löytämisen voisi jättää lajiliittojen vastuulle."

Paraliikkujien ja paraurheilijoiden polku harrastusten ja kilpailutoiminnan pariin tapahtuu usein kuntoutuksen kautta. Koska kuntoutuksen polkujen nykyinen malli on hyvin yksilökeskeinen ja kuntoutujan vastuulla, on Paralympiakomitean pyrittävä tuottamaan ja levittämään tietoa kuntoutukseen ja urheilun rajapinnoista.

Näin toimijat tunnistavat urheilun mahdollisuudet kuntoutuksen suunnittelussa. Palvelujärjestön resurssit eivät yksin riitä toteuttamaan rekrytointia ja saattamaan urheilijoita harrastusten pariin.

Palvelujärjestön rooli tulee esille näissä liikkujan poluissa. Paralympiakomitean on parannettava ja ylläpidettävä suhteitaan kuntoutusta tuottaviin tahoihin ja koulutuskeskuksiin, jotta kuntoutuksen parissa toimivat ammattilaiset tunnistavat liikunta- ja urheiluharrastusten tärkeyden osana kuntoutusta.

Yhteistyö oppilaitosten kanssa toteutettaisiin erityisesti paraurheilun ja harrastamisen näkökulmista, jotta tulevaisuuden ammattilaisilla on käsitys paraurheilusta ja siihen liittyvästä rekrytoinnista toimiessaan kuntoutuksen parissa.

Paralympiakomitea voi tulevaisuudessa hankkeiden avulla tuottaa tietoa kuntoutuksen ja urheilun yhteyksistä ja tuottaa työkaluja toimijoiden käyttöön.

Teema 1b. Paralympialajien huippuvaihe ja paralympialaiset: Paralympiakomitean tukitehtävät

Avoimissa vastauksissa eniten keskustelua herätti Paralympiakomitean ja Olympiakomitean yhteistyö ja erityisesti huippu-urheiluyksikön toiminta. Myös resurssien ohjaaminen huippuvaiheen urheilijoille tuotiin avoimissa vastauksissa kattavasti esiin.

Yhteistyö Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön kanssa

”Olympiakomitealta vahva sitoutuminen kaikilta osin.

Olemme yksi ja sama Suomen joukkue.”

Huippu-urheilijat kuuluvat samalle viivalle, koska olemme yksi ja sama Suomen joukkue. Paralympialajien huippuvaiheen ja paralympialaisten osalta Paralympiakomitean ja Olympiakomitean on tiivistettävä ja selvennettävä huippu-urheiluyksikön toiminnan raameja.

Kyselyn vastauksissa painotetaan, että tulevaisuudessa on selkiytettävä huippu-urheilua koskevia linjauksia yhteistyössä Olympiakomitean kanssa. Vastaajien mukaan Paralympiakomitean roolin tulisi olla Olympiakomitean toimintaa tukeva, jotta parahuippu-urheilu voidaan jalkauttaa tehokkaammin huippu-urheiluyksikön toimintaan.

Huippu-vaiheen urheilun toimiminen koko Suomen joukkueen kattavassa yksikössä antaa organisaatiolle mahdollisuuden ohjata voimavaroja esimerkiksi lajiliitointegraation tukemiseen. Tämä puolestaan edistää kilpaurheilun harrastamista ja tukee urheilijoita poluillansa huipulle.

Huippu-urheiluyksikön toiminnan resurssointiin toivotaan avoimuutta ja Paralympiakomitealle selkeämpi rooli toiminnan tukijana.

Resurssien osoittaminen huippuvaiheen urheilijoille / paralympiajoukkueelle

”Suomi on tippunut kansainvälisestä kyydistä joukkuelajeissa ja tähän tulisi puuttua. Tämä tarvitsisi kansallisten sarjojen kehittämistä, tason nostoa, kilpailullisuuden lisäämistä. Mutta myös ammatillista osaamista kansalliselle tasolle.”

Kyselyn vastauksissa käsiteltiin suomalaisen parahuippu-urheilun tilaa yleisesti. Myös näissä avoimissa vastauksissa tuodaan esille lajiliitointegraatio ja tätä kautta urheilijoiden polkujen tukeminen kohti huippua. Vastauksissa kehoitetaan tarkastelemaan resurssien ohjaamista, lajien olosuhteita ja valmennuksellista tilannetta.

Liikkumisen edistäminen

”Liikunnan ja liikkumisen edistäminen tulisi olla Paran ydintoimintaa, josta muut toimet nousevat. Nyt tuntuu siltä, että Para toimii erillään liikunnan ja urheilun kentillä, vaikka nämä kulkevat käsi kädessä.”

Kyselyn toinen teema käsitteli Paralympiakomitean roolia toimintarajoitteisten henkilöiden liikkumisen edistämässä.

Tavoiteasiakirjassaan Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa Suomen Paralympiakomitea on luvannut edistää toimintarajoitteisten henkilöiden fyysistä aktiivisuutta, liikuntaa ja harrastamista.

Toimintarajoitteisten henkilöiden osallistumista liikuntaan edistetään lisäämällä osaamista ja tietoisuutta soveltavan liikunnan erityiskysymyksistä sekä tukemalla toimijoita eri tasoilla.

Kyselyn osio koostui 11 väittämästä (Liite 3), joihin vastausten vaihteluväli oli 7,8–8,8 asteikolla 1–10.

Liikuntakentän toimijoiden tukeminen -osion avoimissa vastauksissa painottuivat kolmannen sektorin toimijat kuten lajiliitot ja seurat. Väittämävastauksissa (Liite 2) julkisen sektorin toimijoiden tukemisen vastausten keskiarvo oli korkealla.

Sekä avoimissa vastauksissa että väittämäkysymyksissä painottuivat oppilaitosten kanssa tehtävän yhteistyön tärkeys soveltavan liikunnan osaamisen edistämässä. Avoimissa kysymyksissä ja väittämäkysymyksissä vastauksissa painotetaan toimijoiden välisen vastuunjaon sekä resurssiohjauksen selkeyttämistä.

Soveltavan liikunnan asiantuntijana toimiminen on tärkeää sekä harraste- että kilpaurheilijoille. Erityisesti urheilun harrastamisen ja huippu-urheilun edistämiseen liittyvät näkökulmat olivat esillä. Tosin yhdessä kommentissa tuotiin esille, että liikunnan edistämisen ei kuuluisi olla Paralympiakomitean tehtävä vaan sen kuuluisi muille tahoille.

Julkisen sektorin toimijoiden tukeminen

Avointen vastausten perusteella julkisen sektorin toimijoiden tukemisen tulisi tapahtua jonkun muun tahon kuin Paralympiakomitean toimesta. Tätä perusteltiin päällekkäisten toimien purkamisella muiden liikuntajärjestöjen kanssa.

Vaikka vastausten perusteella kuntien ja hyvinvointialueiden osaamisen tukeminen ei suoranaisesti kuuluisi Paralympiakomitean tehtäviin, ovat ne alueellisten yhteistyöverkostojen kehittämisen tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Liikuntajärjestöjen, jäsenyhdistysten ja urheiluseurojen tukeminen

Paralympiakomitean toivotaan kohdentavan asiantuntijarooliaan alueellisten yhteistyöverkostojen kehittämiseen kolmannen sektorin toimijoiden välillä. Alueen osaamisen lisääminen esimerkiksi liikunnan aluejärjestöissä on tärkeää, jotta paikalliset toimijat pysyvät edistämään liikunnan mahdollisuuksia oman alueensa resurssien mukaisesti.

Alueellisten ja paikallisten verkostojen kehittämisessä tärkeäksi tekijäksi nostettiin lajiliittointegraation myötä myös seurojen tukeminen. Seurojen koetaan tarvitsevan tukea niin soveltavan liikunnan osaamisessa kuin rahallisesti, esimerkiksi paraurheiluvälineiden hankkimiseksi.

Toimintarajoitteisten lasten ja nuorten liikunnallisen aktiivisuuden edistäminen

Paralympiakomitean on tärkeää tukea lasten ja nuorten fyysistä aktiivisuutta ja liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia.

Sidosryhmänselyyn avoimissa vastauksissa korostettiin koululiikunnan tärkeyttä ja painotettiin vaikuttamista opettajien soveltavan liikunnan osaamiseen. Koululiikunta vaikuttaa keskeisesti lasten ja nuoren liikunnalliseen aktiivisuuteen ja antaa edellytyksiä liikunnalliselle elämäntavalle.

Vastauksissa tuotiin esille, että panostaminen lasten ja nuorten liikuntaharrastuksiin lisää lajien pariin löytävien määrää ja edesauttaa pitkällä aikajänteellä menestystä

paralympialaisissa.

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Sidosryhmäkyselyn kolmas teema käsitteli Paralympiakomitean roolia yhdenvertaisuuden edistäjänä.

Tavoiteasiakirjassa Paralympiakomitea lupaa edistää yhdenvertaista liikuntakulttuuria YK:n vammaisyleissopimuksen, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslain ja liikuntalain mukaisesti.

Paralympiakomitean tehtäviin kuuluu myös liikunnan ja urheilun integraation- ja inklusioprosessien koordinointi.

Kolmanteen osioon kuului 13 kysymystä (Liite 4). Väittämien vastusten vaihteluväli oli 7,8–9,3 asteikolla 1–10.

Vastustuksissa painottuu Paralympiakomitean rooli asiantuntijana ja yhteistyön koordinoijana yhdenvertaisuuden edistämässä. Yhdenvertaisuuden edistäminen ei yksin ole Paralympiakomitean harteilla, mutta palvelu- ja edunvalvontajärjestönä organisaatiolla on tässä suuri rooli.

Kokonaisvaltainen esteettömyyteen liittyvän tiedon jakaminen ja koulutuksen tukeminen on tärkeää. Paralympiakomitean käytännön tehtäväksi nähdään vastuunjakoon liittyvien mallien luominen ja yhteisten seurantatapojen kehittäminen.

Useassa avoimessa vastauksessa tuotiin esille, että Paralympiakomitean tehtävä ei olisi itse tuottaa ja toteuttaa palveluita vaan ennemmin luoda toimintamalleja yhteistyöverkoston toteutettavaksi

Välineiden vuokraus

Paralympiakomitean tarjoama paraurheiluvälineiden vuokraus koettiin kyselyn vastauksissa tärkeäksi. Avoimissa vastauksissa esitettiin vastuunjaon uudistamista esimerkiksi aluejärjestöyhteistyönä.

Lisäksi tuotiin esille apuvälinepalveluiden näkyvyyden edistäminen, koska sen esitetään madaltavan kynnystä harrastuksen aloittamiselle ja tukevan lajin parissa pysymistä.

Paraurheilun valmentajien ja soveltavan liikunnan ohjaajien kouluttaminen

Sidosryhmäkyselyn vastaajat arvioivat paraurheilun valmentajien ja soveltavan liikunnan ohjaajien koulutuksen tärkeäksi osaksi yhdenvertaisuuden edistämistä. Myös koulutuksen osalta nostettiin esille tarve purkaa päällekkäisiä toimia eri toimijoiden välillä.

Koska liikuntajärjestöissä koulutustarjonta on laajaa, Paralympiakomitean rooliksi nähtiin olla koulutuksen tukija ja täydentävän koulutustarjonnan tarjoaja.

Lisäksi nähtiin, että Paralympiakomitealla on keskeinen rooli vaikuttaa liikunta-alan opetussuunnitelmiin, jotta paraurheilun ja yhdenvertaisuuden näkökulmat saavat näkyvyyttä alan ammattilaisten koulutuksessa.

Strategian arviointi

Sidosryhmäkyselyn viimeisessä osassa halusimme selvittää vastaajien kokemuksen nykyisen strategian toimivuudesta ja sen mahdollisen päivittämisen tarpeesta.

Osiossa kysyttiin, kokeeko vastaaja tarvetta päivittää strategiaa. Vastausvaihtoehdot olivat kyllä, ei ja en osaa sanoa.

Vastaajista 24 % (n=22) koki että strategia tulisi päivittää. 32 % (n=30) vastaajista ei nähnyt päivittämiselle tarvetta ja 44 % (n=41) ei osannut sanoa.

Missä asioissa on onnistuttu:

”Paraurheilu tullut koko ajan kiinteämmäksi osaksi urheilukenttää”

Strategia on vastausten mukaan tarpeeksi ylätasolla ja arvot on jaettu selvästi.

Onnistumisen osalta eniten esille nousevat strategian pääteemoista ”**Autamme muita onnistumaan**” ja ”**Avaamme ovia liikunnan pariin**”.

Vastauksissa kiitetään Avoimet ovet- hanketta, jossa vastaajien mukaan muiden onnistumisen tukeminen näkyy konkreettisesti: ” *hanke on onnistunut yhdistämään lajiliitot, liikunnan aluejärjestöt, kaupungit yms. yhteisen asian äärelle.*”

Strategian avulla Paralympiakomitea on tunnustettu ja vaikuttava toimija paraurheilun ja soveltavan liikunnan asiantuntijaorganisaationa. Onnistuminen näkyy vastuullisuuden, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämässä, jossa sidosryhmät on huomioitu kattavasti.

Mitä teemoja tulisi kehittää

Myös strategiaa koskevissa vastauksissa korostetaan tarvetta toiminnan selkeyttämiselle. Paralympiakomitean toivotaan pyrkivän pois liiallisesta keskittymisestä operatiivisiin tehtäviin ja asemoituvan enemmän soveltavan liikunnan strategiseen koordinointiin.

Vastaajien mukaan resurssit eivät ole riittävät toimimaan sekä asiantuntija- että palvelujärjestönä. Lisäksi korostetaan, että muilla toimijoilla kuten lajiliitoilla on paremmat yhteydet alue- ja paikallistason toimijoihin.

Avoimista vastauksista nousi selvästi esille kaksi teemaa, joille toivottiin huomioitavan strategiatyössä: sidosryhmän äänen kuuluminen sekä kilpa- ja huippu-urheilu. Näiden teemojen lisäksi Paralympiakomitean toivottiin korostavan asiantuntijoiden äänen esiin tuomista toiminnassaan.

Kohderyhmän äänen kuuluminen

”Vahvemmin mukaan vielä kohderyhmän äänen kuuluminen ja jäsenyhdistyksien tukeminen toimintavoissa, miten osallisuutta voidaan lisätä.”

Paralympiakomitean toivotaan panostavan vahvemmin kohde- ja sidosryhmien äänen kuulumiseen. Jäsenedistysten tukeminen koetaan tärkeäksi, jotta heidän kauttaan voidaan lisätä osallisuutta.

Lisäksi Paralympiakomitean toivotaan kohderyhmän äänen kuulumisen kautta tarkentamaan toimintansa painopisteitä ja asemoitumistaan liikunnan ja urheilun kentällä.

Soveltava liikunta tarvitsee vastaajien mielestä entistäkin enemmän näkyvyyttä.

Vastauksissa toivotaan erityisesti liikkujien äänen korostamista viestinnässä.

Kilpa- ja huippu-urheilu:

”Pohdin onko Paralympiakomitealla tosiasiallisia resursseja pyörittää sekä huippu-urheilua että soveltavan liikunnan kenttää sekä tukea ylipäättään yleistä yhdenvertaista liikkumista. Paralympiakomitea tulisi rinnastaa Olympiakomiteaan ja tehtävien ja vastuualueiden tulisi olla yhtenevät.”

Paralympiakomitean roolin selventäminen kilpa- ja huippu urheilussa on tärkeää. Samalla osa vastaajista korostaa, että Paralympiakomitean tulisi panostaa resurssejaan liikunnan harrastamisen tukemiseen, ei vain kilpa- ja huippu-urheiluun.

Aikaisemmin raportissa (teemat 1–3) esitettiin, että Paralympiakomitealta toivotaan kohdentamista lajiliitointegraatioon ja esimerkiksi tukea harrastamisen alueellisten yhteistyöverkkojen luomiseen.

Kuitenkin strategiaan liittyvissä vastauksissa tuli esiin toive, että Paralympiakomitean tulisi keskittyä parakilpaurheiluun ja lisäävän sen resursseja. Paralympiakomitean toivotaan tekevän enemmän yhteistyötä Olympiakomitean kanssa.

Vastauksissa pohdittiin myös, olisiko Paralympiakomitealla tarpeellista olla täysin erillinen huippu-urheilun strategia.

Puuttuiko kyselystä jotain?

Kysyttäessä, mitä sidosryhmäkyselystä jäi puuttumaan, vastattiin:

*”**Sukupuolen moninaisuus** - miten voimme toivottaa tervetulleeksi myös muunsukupuoliset ja transihmiset?”*

*”**Kansainvälisyys**, millaisin keinoin edistetään Suomen Paralympiakomitean arvoja ja suomalaisen urheilun arvoja kv-lajiliitoissa ja kattojärjestöissä? Millaisia linjauksia komitealla on kv-kisajärjestäjistä, jos arvot eivät kohtaa? Ihmisoikeusasioiden korostaminen erityisesti Paralympiakomitean lähettämien urheilijoiden osallistumisesta kyseenalaisten maiden kisoihin.”*

”Strategiakuvan pohjana toimii luontoympäristö tai vähintäänkin ulkoliikuntapaikka, ihan oikeutetusti.

***Luontoliikunnan** näkyvyyttä tulee vahvistaa, sillä suurin osa suomalaisista liikkuu juuri ulkona. Luontoliikunnan tehtyä asiantuntijatyötä ja tietovarantoa ei tule kadottaa.”*

Yhteenveto

Suomen Paralympiakomitea toimii laajalla ja tärkeällä toimintakentällä edistäen yhdenvertaisuutta ja esteettömyyttä liikunnassa ja urheilussa tasa-arvolain ja YK:n vammaisyleissopimuksen mukaisesti.

Paralympiakomitean asiantuntijarooli, esteettömyystyö, yhteistyö ja viestintä tunnustetaan ja niitä arvostetaan.

Organisaation ydintehtäviksi vastauksista nousevat roolit asiantuntijana, kaikille avoimen liikunnan edistäjänä sekä kilpa- ja huippu-urheilun tukijana. Roolit toteutuvat erityisesti viestinnän ja vaikuttamisen kautta.

Väittämäkysymyksien keskiarvoissa painottuivat erityisesti urheilun verkostojen tukemiseen liittyvät teemat, mutta avoimissa vastauksissa toivottiin resurssien priorisointia.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Paralympiakomitean tulisi keskittyä strategiseen koordinointiin ja asiantuntijuuteen, ja jättää operatiivinen liikunta- ja urheilutoiminta pienempään rooliin.

Paralympiakomitean tulisi toimia siltanrakentajana ja asiantuntijana, joka edistää liikunnan ja urheilun yhdenvertaisia mahdollisuuksia kaikille toimintarajoitteisille henkilöille, tukee kilpailullista menestystä ja huolehtii esteettömyydestä liikunnan ja urheilun kentällä.

Paralympiakomitean rooliksi muodostuisi siis toimijoiden yhteen saattaminen. Koska eri lajeilla ja alueilla on erilaiset tarpeet, Paralympiakomitean toivotaan tuottavan ylätasoa ohjelmia, joiden pohjalta muut toimijat voivat muokata heitä parhaiten palvelevaa toimintaa.

Vastanneista suurin osa on jäsenyhdistysten tai seurojen edustajia. Vastauksissa painottuukin liikunta- ja urheiluharrastusten organisoituneen toiminnan näkökulmat. Tällöin vastauksissa myös korostuu toive Paralympiakomitean asemoitumisesta liikunnan kansalaistoiminnan edistäjänä.

Keskeiseksi teemaksi nousee lajiliittointegraation edistäminen. Paraurheilulla on keskeinen asema liikunnan kentällä, ja vastauksissa koetaan, että lajiliittointegraation kautta tämä asema vahvistuu entisestään.

Pitkä ja hankala sidosryhmäkysely on karsinut vastanneiden määrää. Kyselyyn tuli 94 vastausta, mutta kysely oli avattu yli 600 kertaa. Havaitsimme myös kyselyn tuloksia analysoidessamme, että osa kysymyksistä on ollut asettelultaan haastavia ja tulkittavissa eri tavoin.

Väittämäkysymysten vastausten keskiarvo ei ollut minkään kysymyksen kohdalla alle 7,5 asteikolla 1–10. Väittämävastausten korkea keskiarvo kertoo, että kaikkea Paralympiakomitean toimintaa pidetään arvokkaana.

Koemme, että vastausten otanta kuvaa hyvin keskeisiä kohderyhmiä ja on siksi hyvin yleistettävissä koko toimintakenttämme ääneksi.

Haluammekin vielä kerran kiittää kaikkia kyselyyn vastanneita.

Liitteet

Liite 1. Teema 1a – Kilpaurheilu ja huippu-urheilu

Kysymykset korkeimman keskiarvon mukaan järjestettynä:

1. Paraurheiluvastuun ottaneiden lajiliittojen neuvonta erityiskysymyksissä, kuten luokittelu ja uusien urheilijoiden rekrytointi 8,9
2. Vaikuttaminen kansainvälisissä kattojärjestöissä suomalaisen paraurheilun hyväksi 8,7
3. Toiminen lajiliittona: huolehtia omien lajiliittovastuulajien toimintaedellytyksistä 8,6
4. Toimiminen Special Olympics -toiminnan kansallisena kattojärjestönä 8,6
5. Koko paraurheilun lajiliittointegraation seurannasta ja arvioinnista huolehtiminen 8,5
6. Lupaavien paraurheilijoiden Tulevaisuuden tähdet -verkoston ylläpito 8,5
7. Paraurheilun luokittelutoiminnan johtaminen osana urheilun asiantuntijaverkostoa 8,5
8. Toimiminen elinsiirtourheilun kansallisena kattojärjestönä 8,2
9. Paraurheilun tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminnan lisääminen 8,2
10. Paraurheilun kotimaisen kilpailutarjonnan lisääminen 8,1
11. Paikallisten urheiluseurojen paraurheilun osaamisen lisääminen 8,1
12. Toimiminen lajiliittona: Arvokisamenestys omissa lajiliittovastuulajeissa 7,6
13. Vastuunotto uusien paraurheilijoiden löytämisestä ja rekrytoinnista 7,5

Liite 2. Teema 1b – Paralympialajien huippuvaihe ja paralympiajoukkue

Kysymykset korkeimman keskiarvon mukaan järjestettynä:

1. Yhteistyö Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön kanssa paralympialajien huippuvaiheen osalta 8,8
2. Resurssien osoittaminen paralympialajien huippuvaihteen urheilijoille 8,5
3. Resurssien osoittaminen paralympiajoukkueelle 8,5
4. Paralympiajoukkueen kisoihin valmistautumisen johtaminen yhdessä Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön kanssa. 8,4
5. Paralympialaisiin lähtevän joukkueen vahvistaminen (huom. vahvistamisesta vastaa Paralympiakomitean hallitus) 8,4

Liite 3. Teema 2 – Toimintarajoitteisten henkilöiden liikkumisen edistäminen, mikä on tärkeää?

Kysymykset korkeimman keskiarvon mukaan järjestettynä:

1. Soveltavan liikunnan asiantuntijana toiminen 8,8
2. Tutkitun tiedon hyödyntäminen toimintarajoitteisten (vammaisten) henkilöiden liikkumisen edistämässä 8,8
3. Soveltavasta liikunnasta tiedon tarjoaminen jäsenyhdistyksille ja -seuroille 8,8
4. Toimintarajoitteisten (vammaisten; erityistä tukea tarvitsevien) lasten ja nuorten liikkeen, liikkumisen ja harrastamisen edistäminen 8,6
5. Liikunta-, näkö- ja kehitysvammaisten sekä elinsiirron saaneiden ja dialyysissa olevien henkilöiden liikunnan ja harrastamisen edistäminen 8,5
6. Toimintarajoitteisten (vammaisten; erityistä tukea tarvitsevien) aikuisten ja ikääntyneiden liikkeen, liikkumisen ja harrastamisen tukeminen 8,3
7. Yhteistyö vammaisjärjestöjen kanssa yhdistysten liikuntatoiminnan kehittämiseksi 8,2
8. Alueellisten ja valtakunnallisten liikuntajärjestöjen soveltavan liikunnan osaamisen tukeminen 8,2
9. Jäsenyhdistykseen liikunnan vertaisohjaajien ja liikuntavastaavien kouluttaminen 8,1
10. Kuntien soveltavan liikunnan ohjaajien osaamisen tukeminen 8,1
11. Hyvinvointialueiden vammaispalveluista vastaavien henkilöiden soveltavan liikunnan osaamisen tukeminen 7,8

Liite 4. Teema 3 Yhdenvertaisuus

Kysymykset korkeimman keskiarvon mukaan järjestettynä

1. Huolehtia viestinnän avulla, että paraurheilu ja soveltava liikunta näkyvät ja kuuluvat 9,3
2. Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja vastuullisuuden edelläkävijänä toimiminen liikunnan ja urheilun kentillä 9,0
3. Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutumisen suomalaisessa liikunnassa ja urheilussa seuraaminen 8,9
4. Tehdä viestintää, jossa kerrotaan vammaispalvelujen merkityksestä liikkumisen, liikunnan, harrastamisen ja kilpailemisen tukena 8,8
5. Paraurheilijoiden ja toimintarajoitteisten harrastajien osallisuuden ja äänen kuulumisen edistäminen 8,8
6. Sellaisten palvelujen ja ohjelmien kehittäminen, joilla poistetaan osallistumisen esteitä ja avataan ovia liikunnan ja urheilun pariin 8,8
7. Liikuntapaikkojen ja liikkumisolosuhteiden esteettömyyden edistäminen 8,6
8. Ohjaaja- ja valmentajakoulutuksen järjestäminen paraurheilusta ja soveltavasta liikunnasta 8,6
9. Apurahojen jakaminen harrastuksen aloittamisen tueksi (Startti) ja ohjaajien opintomatkoille (Ahos) 8,5
10. Toimintarajoitteisten henkilöiden kannustaminen ohjaajiksi ja valmentajiksi 8,4
11. Kaikille avointen liikunta- ja urheilupalvelujen tarjonnan lisääminen 8,4
12. Eri vamma ryhmille kohdennettujen liikunta- ja urheilupalvelujen tarjonnan lisääminen 8,1
13. Paravälineiden vuokraus: ylläpitää liikuntaan ja urheiluun soveltuvien apuvälineiden vuokrausta alueellisista palvelupisteistä 7,8